

Франція зацікавлена у студентах ЗНУ

Французька освіта стане доступнішою для студентів Запорізького національного університету. У найближчому майбутньому в ЗНУ планується розширити коло учасників програми подвійного диплому. Нагадаємо, що така можливість у наших студентів з'явилася в результаті співпраці нашого вишу та Університету дю Мен (Франція).

Про нові напрями співробітництва йшлося під час зустрічі гостей із Франції - проректора із міжнародних відносин Університету дю Мен Себастьяна Менара, декана факультету науки і техніки Мішеля Пезеріля й заступника з навчальної роботи і міжнародних відносин Рамдана Аїта - з ректором ЗНУ Сергієм Тимченком.

зможуть долучитися студенти біологічного, економічного, а в перспективі - і факультету іноземної філології. Після завершення такого навчання випускник отримає одразу два дипломи: вітчизняного та європейського зразків. Крім навчання в магістратурі у Франції програма передбачає також заняття з іноземними викладачами, які приїзди-

жуть не тільки слухачі магістратури, як зараз, але й студенти бакалаврату. Науковці обох вищих навчальних закладів працюють над проектом подвійного диплома бакалавра.

Щоб взяти участь у програмі, студенти мають гарно навчатися та володіти французькою мовою, яку вони можуть опанувати в Центрі інтенсивного вивчення іноземних мов нашого ВНЗ. «Обдаровані студенти, які не мають можливості сплачувати за курси, за поданням деканів вивчатимуть французьку мову безкоштовно», - повідомив ректор нашого університету.

Ще одним напрямом співпраці стане методика «Twins» (з англійської - близнюки). За цією методикою формуватимуться пари студентів України та Франції, які працюватимуть над однаковими темами дипломних робіт. Кожен із учасників таких пар захищатиме свою роботу в рідному ВНЗ, але під час її написання вони зможуть спілкуватися та обмінюватися науковими матеріалами.

Нагадаємо, що програма подвійних дипломів, завдяки якій студенти природничих напрямів підготовки зможуть навчатися в магістратурі у Франції, діє в ЗНУ більше року. Ініціатором її запровадження виступив факультет іноземної філології.

Таміла ТАРАСЕНКО

Детальніше про участь в міжнародних наукових та освітніх програмах - на сторінці 3.

На зустрічі із французькими гостями

Якщо зараз за цією програмою у Франції навчаються лише студенти фізичного факультету, то незабаром до неї

тимуть до нашого вишу чи проводитимуть лекції у режимі онлайн. Навчатися за програмою змо-

У ЗНУ з'явився ще один заслужений тренер

Старший викладач кафедри спортивних ігор факультету фізичного виховання ЗНУ, заслужений майстер спорту України Сергій Попов отримав звання заслуженого тренера України. Ректор Сергій Тимченко на минулій вчентій раді університету привітав його із заслуженим визнанням в урочистій обстановці. Нагадаємо, що у вересні цього року Сергій Попов також був відзначений почесною грамотою Запорізької обласної державної адміністрації.

Його син, Сергій Попов, гідно продовжує справу батька. Студент 2 курсу став чемпіоном України з пляжного волейболу, а також здобув звання чемпіона світу серед гравців 19 років.

Проблеми виробництва в дії

Доцент кафедри практичної психології факультету соціальної педагогіки та психології Юлія Паскевська здобула 1 місце серед учасників секції «Управління персоналом» XXXVI Міжнародної науково-практичної конференції, організованої ВАТ «Запоріжсталь». Так високо організатори оцінили доповідь Юлії Анатоліївни «Технології профілактики та подолання професійного вигорання на підприємстві в період трансформаційних та кризових процесів». Усього на конференції діяло 13 секцій, під час роботи яких науковці представили 510 доповідей спеціалістів металургійних підприємств і вишів України, а також Росії та Білорусії. Найкращі ідеї, висловлені їхніми авторами, будуть застосовані у виробництві.

Президентський орден - за заслуги перед країною

Доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціальної філософії та управління Запорізького національного університету Віталій Воловик - людина з визначним життєвим шляхом. Випускник фізичного факультету нашого університету Віталій Іванович був обраний 2005 року академіком Академії наук вищої школи. Він автор не лише багатьох підручників та монографій, а й роману-трилогії «Воля-волюшка», 4-томного автобіографічного роману «Час обирає нас».

10 жовтня під час святкових заходів, присвячених Дню міста, Президент України Віктор Ющенко нагородив Віталія Воловика орденом «За заслуги» III ступеня.

НОВИНИ

* Міжнародна науково-практична конференція «Трансформаційні процеси в економіці держави та регіонів» у Запорізькому національному університеті відбувається вже вчетверте. Але цей раз для викладачів економічного факультету - особливий, адже вперше захід проходив під патронатом Міністерства освіти і науки України. Питання, які стали предметом обговорення вчених із багатьох районів України та з Росії, є актуальними не лише для нашого регіону, але й для усієї країни в цілому, адже державна економіка потребує системної реформи. Остання неможлива без зміни нормативно-правового підґрунтя та державної економічної політики. Для цього необхідно об'єднати зусилля усіх вітчизняних наукових шкіл. Саме про це йшлося у привітальному слові першого проректора ЗНУ Олександра Бондаря.

У полі зору науковців опинилися теоретичні проблеми трансформаційних процесів в економіці України та на рівні регіонів; теорія і практика обліку, аналізу, аудиту; сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку; моделювання економічних систем в умовах невизначеності; проблеми і перспективи розвитку фінансово-кредитного механізму на регіональному та макроекономічному рівнях.

* У ЗНУ розпочалась міжнародна наукова конференція «Військо Запорізьке як символ свободи і незалежності». Організаторами заходу стали Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, Запорізький національний університет, історико-культурний комплекс «Запорозька Січ» та Музей гетьманства.

«Військо Запорізьке як символ свободи та незалежності» - ця тема стала предметом обговорення українських та російських дослідників. Конференція збрала 44-х науковців із Запоріжжя, Дніпропетровська, Вінниці, Чернігова, Києва, інших міст України та з Москви. Після пленарного засідання провели круглий стіл на тему: «Роль козацької еліти в історії Гетьманщини та Січі» та екскурсію Хортицею.

* У рамках відкриття III Всеукраїнського фестивалю академічних театрів «Данапріс-2009», який проводиться за сприяння облдержадміністрації, а також на честь десятиріччя з дня започаткування спеціальності «Театральне мистецтво» на факультеті соціальної педагогіки та психології ЗНУ проходила Міжнародна науково-практична конференція «Теорія та практика підготовки акторських кадрів». Під час пленарного засідання ректор Сергій Тимченко зауважив, що ЗНУ є унікальним закладом у сфері підготовки акторських кадрів, який сформував творчий педагогічний колектив науковців, відомих і знаних акторів театру. Він переконаний, що в підготовці акторських кадрів найбільш важливими є науковий складник, акторська майстерність і талант.

* Викладачі кафедри фінансів та кредиту ЗНУ влаштували практичне заняття на базі Державної податкової інспекції Жовтневого району для п'ятикурсників економічного факультету. Перший заступник начальника відділу Маргарита Шевченко ознайомила студентів зі структурою податкової інспекції районного рівня, функціями та завданнями підрозділів податкового органу, організацією робочого процесу. Екскурсанти змогли більше дізнатися про порядок реєстрації платників податків, почули про правила прийому на роботу та вимоги до кандидатів, ознайомилися з «Кодексом професійної етики працівника державної податкової служби України».

* На факультеті іноземної філології третій рік поспіль проводяться методичні семінари-практикуми для вчителів іноземних мов міста Запоріжжя. Цього року факультет уклав угоду про співпрацю з навчально-методичним центром управління освіти і науки Запорізької міської ради. Разом із цим центром спланували проведення трьох семінарів, об'єднаних спільною темою: «Пошуки шляхів підвищення ефективності навчання іноземної мови в середній школі». Нещодавно відбувся перший семінар цього циклу - «Інтенсифікація процесу викладання іноземної мови в середній школі». Його тема зацікавила 147 вчителів середніх шкіл Запоріжжя.

Наукова кар'єра разом із ЗНУ

Цей рік без перебільшення можна назвати вдалим для відділу аспірантури і докторантури ЗНУ. Успіх став результатом напруженої і творчої праці, перспективного планування, ефективного менеджменту, налагодження зв'язків з іншими вищими країни та відповідними структурами Міністерства освіти і науки.

Усі цьогорічні випускники, а це – 1 докторант та 43 аспіранти, успішно завершили своє навчання.

Завідувач відділу аспірантури та докторантури Геннадій Васильчук

Вони або вже захистили дисертації, або були рекомендовані кафедрами до захисту у встановлений термін. Із гордістю називають співробітниками відділу прізвища тих, хто завдяки сумлінній та наполегливій праці зміг достроково захистити дисертацію. Це – Павло Лютіков, Галина Волинець, Олена Богма, Ганна Татаринцева, Юлія Авсюкевич. Серед здобувачів найкращими виявилися

Олександр Нечипуренко, Наталя Ярова, Марина Сурыкова.

На 1 курс аспірантури вступили 67 осіб, 39 з них є співробітниками та випускниками нашого університету. Ще чотири науковці вступили до докторантури. З них двоє – **Тетяна Козлова (доцент кафедри англійської філології)** та **Олег Приймак (доцент кафедри соціальної філософії та управління)** – працюють у ЗНУ. До речі, всі докторанти, навіть якщо вони до вступу до докторантури і працювали в інших вищих навчальних закладах, свого часу закінчили наш університет і, найчастіше, тут же навчалися в аспірантурі.

Аспірантський загальний рік року поповнився 11 молодими науковцями, які навчаються на замовлення навчальних закладів чи установ з інших регіонів України, що є свідченням високого наукового потенціалу нашого університету. Добре знані в усій країні потужні наукові школи створені на історичному факультеті (**проф. Федір Турченко, проф. Анатолій Бойко, проф. Сергій Лях**), філологічному (**проф. Віктор Чабаненко, проф. Петро Білоусенко**), юридичному (**проф. Тетяна Коломоець**), факультеті іноземної філології (**проф. Юрій Зацний**), біологічному (**проф. Людмила Омелянчик, проф. Віталій Єщенко, проф. Віктор Лях, проф. Валентина Бовт**), математичному (**проф. Сергій Гоменюк, проф. Віктор Гришак**), фізичного виховання (**проф. Микола Маліков, проф. Анатолій Конох**), соціології та управління (**проф. Віталій Воловик, проф. Максим**

Лепський), соціальної педагогіки та психології (**проф. Наталія Шевченко, проф. Галина Локарева**), на кафедрі філософії (**проф. Людмила Кривега**) тощо.

Крім того, керівництво ЗНУ доклало чимало зусиль, створивши всі умови для інтенсивної та результативної наукової роботи докторантів, аспірантів та здобувачів. До їхніх послуг – курси з іноземних мов, із філософії, з інформаційного забезпечення наукової діяльності, впровадження Болонської системи у вищих навчальних закладах. Здобувачі наукових ступенів мають змогу складати у стінах університету майже всі кандидатські іспити. У нашому ВНЗ діють спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей: «Механіка деформованого твердого тіла», «Математичне моделювання та обчислювальні методи», «Історія України», «Соціальна філософія та філософія історії», «Українська мова».

Співробітники відділу аспірантури і докторантури підкреслюють, що, незважаючи ні на що, університет буде робити все можливе, аби забезпечити найбільш перспективних молодих науковців бюджетними місцями як в аспірантурі, так і в докторантурі, бо вже й сьогодні серед магістрантів і серед студентів 4-х курсів можна виділити тих, ким через кілька років пиштимуться не лише в університеті, але й за межами нашої області.

Як зазначив **завідувач відділу аспірантури і докторантури Генна-**

дій Васильчук, велике сподівання наукова громадськість ЗНУ пов'язує зі створенням двох нових спеціалізованих вчених рад зі спеціальностей «Теорія і методика професійної освіти» та «Германські мови». І якщо у першому випадку всі умови, окрім суто організаційних, для її створення вже є, то у другому говорити про втілення ідеї у реальність можна буде через рік-півтора. А спеціалізована вчена рада на історичному факультеті наступного року може бути перереєстрована як докторська із правом захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни».

«Для допомоги докторантам, аспірантам, здобувачам і створення та ефективно функціонує відділ аспірантури і докторантури, всі співробітники якого працюють в університеті 10 і більше років і добре знають специфіку роботи у нашому виші. Це – досвідчені фахівці, які можуть допомогти у розв'язанні будь-якої організаційної проблеми. Людські якості та душевність **Олени Єфіменкової, Світлани Ісмайлової, Людмили Примерової, Інни Оспіщевої** аж ніяк не суперечать їхній принциповості та професіоналізмові», – особливо наголошує Геннадій Миколайович.

На його думку, рецепт успішної наукової кар'єри для майбутніх аспірантів не такий вже і складний: кафедрам варто більше уваги приділяти науковій підготовці та відбору майбутніх аспірантів ще під час їхнього навчання в магістратурі, самим

же здобувачам треба сконцентруватися на науково-теоретичному самовдосконаленні та самоідентифікації в сфері вищої освіти, брати активну участь у наукових конференціях, налагоджувати фахові контакти, пришвидшувати втілення дослідницького добору на сторінках наукових видань. Вкрай важливе значення має попередня співпраця та подальший тісний контакт із науковими керівниками. Найкраще, щоб вища освіта справді була безперервною, а магістерська наукова робота обов'язково стала б частиною кандидатської дисертації.

Таміла ТАРАСЕНКО

На сьогодні на базі ЗНУ діє 12 спеціальностей докторантури та 44 – аспірантури.

Усього в аспірантурі та докторантурі зараз навчаються 225 осіб, з них – 12 докторантів.

Ще 123 особи є здобувачами кандидатського ступеню без відриву від виробництва. Водночас вони працюють викладачами, співробітниками науково-дослідних лабораторій тощо.

До речі, викладачі та співробітники нашого вишу можуть навчатися як здобувачі на пільгових умовах, сплативши усього 20% від звичайної суми.

Наукове студентське товариство Запорізького національного університету за три роки діяльності досягло помітних результатів. Лише минулого навчального року його силами було проведено близько 80 різноманітних заходів, у яких взяли участь сотні студентів, що цікавляться наукою. Зараз цей підрозділ перебуває у стадії реформування. Планується, що в результаті діяльності молодих науковців ЗНУ вийде на якісно новий рівень.

НСТ реформовано!

Ініціатором проведення реформи став **ректор Сергій Тимченко**. Він запропонував розширити сферу діяльності Наукового студентського товариства, реформувавши його у Наукове товариство студентів та аспірантів. Як свідчить досвід таких провідних вітчизняних вишів, як Київський національний університет імені Т.Шевченка, Київський педагогічний університет імені М.Драгоманова тощо, таке поєднання інтересів студентської та аспірантської молоді позитивно впливає на їхню наукову роботу. Скажімо, студенти не лише зможуть на рівних спілкуватися зі своїми старшими товаришами, переймаючи їхній досвід, але й бачитимуть чіткі перспективи своєї наукової діяльності. Серед теперішніх аспірантів – чимало тих, хто в минулому брав участь у роботі товариства. Це **Ольга Тупахіна, Вікторія Грандт, Оксана Куянцева** та багато інших.

У результаті реформи наукове товариство зараз розділено на два структурні підрозділи. Студентський сектор продовжує активно працювати на базі колишнього НСТ під головуванням **третьокурсниці факультету соціальної педагогіки та психології Ганни Ткач**. Завдяки активній позиції його куратора, співробітника науково-дослідного сектору **Ірини Христинич** вже вийшов 39 номер інформаційного бюлетеню «Науковець», де висвітлюється наукова діяльність студентів ЗНУ, а також сповіщається про різні конкурси.

Головою аспірантського сектору є **аспірант першого року**

навчання Михайло Віхляєв (випускник юридичного факультету), що свого часу був заступником першого голови НСТ **Павла Лютікова**. **Координатором** діяльності підрозділу є сам **завідувач відділу аспірантури та докторантури Геннадій Васильчук**.

Нове положення товариства знаходиться на завершальному етапі обговорення. Усі охочі можуть ознайомитися з його текстом та висловити свої міркування щодо цього документу за адресою: <http://www.znu.edu.ua/ukr/diff/docs>. У грудні очікується науково-установча конференція товариства, під час якої оберуть його голову та затвердять план роботи і положення.

Член робочої групи зі створення положення регламенту діяльності оновленого товариства, **аспірантка першого року навчання, колишній голова НСТ Світлана Сириця** так розповідає про плани молодих науковців:

– Уже зараз ми вирішили, що сектори взаємодоповнюватимуть один одного. Тож сподіваємося на чітку злагоджену роботу всіх членів товариства. Ми вдячні керівництву ЗНУ за цікаву ідею, а також – за всебічну підтримку, завдяки якій зараз можемо своїми силами видавати бюлетень «Науковець». Також ми сподіваємося, що незабаром розв'яжеться проблема з аудиторією для товариства, бо тепер, коли його склад розширився, нам особливо необхідне власне приміщення.

Людмила ПЛЮЩ

Державний вищий навчальний заклад «Запорізький національний університет» Міністерства освіти і науки України оголошує конкурс НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

- професора кафедри хімії – 1 ставка;
- професора кафедри практичної психології – 1 ставка;
- завідувача кафедри педагогіки та психології – 1 ставка;
- доцента кафедри хімії – 1 ставка;
- доцента кафедри садово-паркового господарства та генетики рослин – 1 ставка;
- доцента кафедри ділової комунікації – 1 ставка;
- доцента кафедри соціальної філософії та управління – 1 ставка;
- доцента кафедри джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін – 1 ставка;
- старшого викладача кафедри хімії – 1 ставка;
- старшого викладача кафедри англійської філології – 1 ставка;
- старшого викладача кафедри обліку та аудиту – 1 ставка;
- старшого викладача кафедри фінансів та кредиту – 1 ставка;
- викладача кафедри загальної та прикладної екології і зоології – 1 ставка;
- викладача кафедри соціальної філософії та управління – 1 ставка;
- викладача кафедри німецької філології і перекладу – 1 ставка.

Умови конкурсу

Кандидат на посаду **професора, завідувача** кафедри має мати повну вищу освіту за фахом, науково-педагогічний стаж роботи у ВНЗ III та IV рівня акредитації не менше п'яти років і науковий ступінь доктора наук (як виняток – кандидата наук) відповідної галузі або звання професора за профілем кафедри.

Кандидат на посаду **доцента** кафедри має мати вищу освіту за фахом, не менше п'яти років педагогічного стажу і ступінь кандидата наук або звання доцента, старшого наукового співробітника за профілем кафедри.

Кандидат на посаду **старшого викладача** кафедри має мати вищу освіту за фахом, не менше п'яти років педагогічного стажу, досвід викладацької, науково-дослідницької роботи (не менше 5-ти опублікованих наукових робіт, участь не менше ніж у 6-ти конференціях).

Кандидат на посаду **викладача** кафедри має мати вищу освіту за фахом, не менше трьох років педагогічного стажу, ступінь магістра за спеціальністю, яка відповідає профілю кафедри.

Заяви на участь у конкурсі подавати протягом місяця з дня надрукування оголошення на адресу:

**69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66,
І навчальний корпус, загальний відділ (каб. 48).**

До заяви, зареєстрованої в загальному відділі ЗНУ, додається:

- додаток до анкети на участь у конкурсі (каб. 48),
- завірений список наукових праць,

а для тих, хто не працює в ЗНУ, також:

- особистий листок з обліку кадрів,
- автобіографія,
- документи про освіту, науковий ступінь та вчене звання.

За довідками звертатися за телефоном: 764-21-59.

Зіграй, як хочеш зіграй...

Марія Іваннікова – магістр філології, психолог, викладач факультету соціальної педагогіки та психології ЗНУ – вже не вперше вивчала за кордоном музичну терапію. Цього разу вона провела майже 5 років у Норвегії та здобула диплом магістра музичної терапії. Досвід європейських колег викладач збирається застосувати в лабораторії лікувальної і соціальної педагогіки.

Кор.: Це не перше Ваше закордонне навчання?

М. І.: Ні, не перше. 1999 року я почала стажування з музичної терапії на факультеті соціальних наук і реабілітації в Університеті прикладних наук Магдебург-Стендаль у Німеччині. Стажування тривало півтора роки. А 2004 року в Берліні я пройшла відбір для нової освітньої програми за тим же фахом і того ж року розпочала навчання у Норвегії.

Кор.: І майже п'ять років тривав курс музичної терапії?

М. І.: Перший рік я вивчала норвезьку мову в Університеті прикладних наук Волди. Після успішного іспиту з мови для кожного студента групи починалося навчання за фахом. Другий рік для мене був присвячений вивченню курсу «Музика і здоров'я» в Університеті прикладних наук Согн-ог-Фьордане. І лише з третього року розпочалася власне музикотерапія вже в Університеті Бергена. Отже, у моєму випадку навчання проходило у трьох різних уні-

верситетах та трьох різних містах Норвегії.

Кор.: Норвезька система навчання у вищій школі відрізняється від української?

М. І.: Існує певна різниця, навіть коли йдеться про навчальні заклади однієї й тієї самої країни. Навчання в університетах прикладних наук Норвегії більш практично орієнтоване, ніж у звичайних норвезьких університетах. Взагалі в Норвегії існує можливість проходження практики за кордоном та участь у міжнародних конференціях. У деяких випадках університети навіть частково їх фінансують. За час навчання мені пощастило пройти практику в Німеччині, Норвегії та взяти участь у конференціях з музичної терапії у Норвегії, Швеції та Данії. Випускні роботи з музики та здоров'я і магістерську роботу з музичної терапії я писала на практичному матеріалі досліджень, які проводила в Україні.

Музична терапія вважається однією з «молодих» професій у Норвегії. Тому на останньому курсі навчання в бергенському університеті діяла система «створення робочого місця»: студенти розробляли презентацію з музичної терапії, демонстрували її в обраному закладі та отримували можливість проведення практичної роботи за своїми дипломними проектами саме там. Були також випадки, коли студенти

поєднували свої зусилля та робили магістерські дослідження вдвох. У цьому разі робота мала бути більшого обсягу. Якщо практична робота студента викликала зацікавленість представників закладу, у якому він

працював як волонтер на час проекту, для нього по закінченні проекту виділяли пробні години або пробну ставку.

Кор.: Що ж таке музична терапія з точки зору Ваших європейських колег?

М. І.: В Україні музична терапія частіше, ніж у Європі, сприй-

мається як диво, про що свідчать газетні заголовки: «Послухав музику – виликувався». На жаль, не все так просто... Музична терапія – це набагато більше, ніж списки музичних творів, які слід використовувати, наприклад, для поліпшення настрою. Взагалі вона може бути як рецептивною (тобто пов'язаною з прослуховуванням музики), так і активною (при якій застосовується, наприклад, вільна імпровізація рухом під музику, використовується голос та інші музичні інструменти тощо), як груповою, так і індивідуальною. Вона може слугувати і для психопрофілактики та особистісного зростання взагалі.

Кор.: Чи різняться підходи до музикотерапії в Німеччині і Норвегії?

М. І.: У Німеччині музична терапія вже давно застосовується в різних закладах, до яких належать також психосоматичні та психіатричні клініки. В Норвегії ж вона має перш за все давню традицію в роботі з людьми з особливими потребами та тільки починає свої перші кроки в напрямку інших сфер застосування. У норвезькій традиції музичні навички можуть мати певне значення. Наприклад, якщо йдеться про імпровізацію, то вона часто відбувається в рамках обмеженої кількості нот, у заданій тональності або музичному стилі. Також тут, поряд з іншими методами, застосовується

аранжування музичних творів або пісень для клієнтів. Клієнт може навіть організувати концерт. Але для музичної терапії, на відміну від музичної педагогіки, це не є ані первинною метою, ані звичаєм.

Кор.: Як Ви бачите можливості щодо розвитку музичної терапії в Україні?

М. І.: Нечисленні та розрізнені публікації про застосування музики можна знайти в психології, музиці, медицині, фізичній реабілітації тощо. Складається враження, що це не окремий фах, а лише один із методів цілої низки фахів. Для розвитку музичної терапії як окремої спеціальності важлива взаємодія між спеціалістами. За кордоном уже накопичено досвід подібної співпраці. А мені за останні роки пощастило бути членом спілки музичних терапевтів Норвегії. Членам спілки регулярно надсилається корисна інформація з музичної терапії.

Кор.: Які плани щодо діяльності лабораторії лікувальної і соціальної педагогіки?

М. І.: Нещодавно концепцію лабораторії частково переробили, і тепер знімуть ті вікові обмеження, що було закріплено за її першою редакцією. На базі лабораторії планується впровадження проектів студентів у рамках різних навчальних курсів.

Катерина ГОПЕНКО

Життєвий шлях будь-якого навчального закладу, його становлення та зростання нерозривно пов'язані з долею його співробітників. Життя доцента кафедри економічної теорії та підприємництва Таїсії Кельдер – ще одне підтвердження цієї тези, адже Таїсія Леопольдівна з 1992 року працює у ЗНУ і своєю невтомною діяльністю сприяла становленню потужного нині економічного факультету.

Таїсія Кельдер:

«Я дуже вдячна нашому університету»

Нещодавно вона відзначила 70-річний ювілей. До нас звернулися, щоб поздоровити шановну іменинницю, її колеги та учні. Із задоволенням приєднуємося до численних щирих привітань і бажаємо ювіляріці здоров'я та успішного втілення у життя всіх планів.

Закінчивши 1959-го року середню, а 1961-го – бухгалтерську школу, Таїсія Кельдер розпочала свою трудову кар'єру як оператор МСС в бухгалтерії Запорізького трансформаторного заводу. Вищу освіту здобула спершу в Запорі-

зькому машинобудівному інституті, а потім у Харківському інженерно-економічному інституті. Відтак працювала на посадах головного або провідного інженера в обчислювальних центрах або у відділах заводів, які впроваджували автоматизовані системи.

Потяг до науки – одна з причин, через які Таїсія Леопольдівна вирішила пов'язати свою подальшу кар'єру із ВНЗ. З 1992 року працює на посаді доцента кафедри математичних методів в економіці (нині економічної кібернетики) економічного факультету. За час своєї роботи у вищій вишній школі вона викладала студентам економічного та математичного факультетів дисципліни фундаментального та професійно орієнтованого спрямування. Більшість із них викладалася вперше. Після 1996 року, коли кафедру перейменували у кафедру економічної кібернетики, брала активну участь у розробці програм та навчально-методичних матеріалів. У результаті видала ряд методичних посібників, упроваджених у навчальний процес на факультеті. Усього має більше 80 наукових праць.

Таїсія Леопольдівна і зараз сповнена ентузіазму та творчих планів:

- Половина мого трудового життя пов'язана із ЗНУ, - зазначає вона. – Обидві мої доньки здобули тут вищу освіту, бо були переконані, що вона буде якісною. Я вдячна університетові, який дав змогу пов'язати життя з наукою та улюбленою викладацькою справою. Тому подальша моя діяльність буде присвячена розвитку економічного факультету та університету в цілому.

Не забудьте привітати у листопаді з Днем народження:

10 листопада – доцента кафедри теорії та практики перекладу **Світлану Іванівну Прус;**

11 листопада – завідувача відділу бібліотеки **Аллу Яківну Дригу;**

13 листопада – професора кафедри економічної кібернетики **Людмилу Нільсівну Сергєєву;**

15 листопада – декана юридичного факультету, завідувача кафедри адміністративного та господарського права **Тетяну Олександрівну Коломоєць;**

19 листопада – доцента, завідувача кафедри політології **Тетяну Євгенівну Ніколаєву;**

21 листопада – старшого викладача кафедри фізичної реабілітації **Олексія Івановича Омеляненка;**

23 листопада – заступника декана історичного факультету **Ірину Миколаївну Кривко;**

26 листопада – завідувача кафедри теорії та методики фізичної культури і туризму **Анатолія Петровича Коноха;**

27 листопада – доцента, завідувача кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, керівника відділу з навчальної роботи **Людмилу Олексіївну Нестеренко;**

27 листопада – декана економічного факультету, завідувача кафедри економічної теорії та підприємництва **Емілію Василівну Прущківську.**

Колектив ЗНУ вітає ювіляра листопада:

7 листопада – заступника декана біологічного факультету, доцента кафедри фізіології з курсом цивільної оборони **Максима Миколайовича Малька.**

Увага всім, хто хоче взяти участь у міжнародних навчально-наукових програмах!

* Інститут відкритого суспільства при фонді Сороса оголошує початок Undergraduate Exchange Program – конкурсної програми обміну студентами 2 курсу ВНЗ для безкоштовного навчання в американських університетах протягом одного року за такими спеціальностями: американські студії, історія мистецтва, класичні студії, культурна антропологія, економіка, мистецтво (дизайн, театральні студії, хореографія, живопис), соціологія, гендерні студії, історія, міжнародні відносини, журналістика, юридичні науки, література та мови, філософія, політологія.

Вимоги до аплікантів: українське громадянство, навчання на 2 курсі ВНЗ Запорізької області за однією із спеціальностей, зазначених вище, високий рівень володіння англійською мовою.

Участь у конкурсі безкоштовна. Учасникам, що виграли конкурс, безкоштовно надається: навчання протягом 1 року в США, проїзд, проживання в гуртожитках, медичне страхування, щомісячна стипендія на кишенькові витрати.

Останній термін подання документів до центру «Освіта» – 10 грудня 2009 року, 18.00.

Більш детально з умовами програми можна ознайомитися на веб-сайті Інституту відкритого суспільства: http://www.soros.org/initiatives/scholarship/focus_areas/undergraduate_exchange. Консультації та анкети ви можете отримати у Міжнародному відділі ЗНУ (I корпус, 26 каб., тел. 213-48-31) або у центрі «Освіта» електронною поштою: center-osvita@ukrpost.ua, center.osvita@gmail.com.

* Університет м. Берн (Швейцарія) виділяє 5 стипендій для навчання за магістерськими програмами на будь-якому зі своїх факультетів.

Вимоги до аплікантів: наявність диплому бакалавра (або навчання на 4 курсі ВНЗ), високий рівень володіння німецькою або англійською мовою, наявність мотивації для навчання у Швейцарії.

Консультації та анкети можна отримати у Міжнародному відділі ЗНУ (I корпус, 26 каб., тел. 213-48-31).

Кінцевий термін подання заявок – 18 грудня 2009 року.

Українським студентам пощастило!

Вони мають аж два «професійні» свята! Щоправда, більш відомий так званий Тетянин день, на честь святої великомучениці, покровительки студентів. Але й 17 листопада офіційно визнане Днем студента в Україні наказом Президента ще 1999 року.

У листопаді відзначається саме Міжнародний день студентів. Таке рішення було ухвалене 17 листопада 1946 року на Всесвітньому конгресі студентів у Празі, щоб вшанувати пам'ять чеських студентів-патріотів, загиблих під час Другої світової війни. Тож ця дата не лише привід для поздоровлень та святкування. Хоч куди без цього, студенти – народ веселий! Однак це і своєрідне нагадування, що студентство зазвичай – найактивніша частина суспільства, здатна за потреби об'єднатися і повпливати на хід історії.

Ми приєднуємося до привітань, що лунають на адресу наших студентів, на жаль, дещо запізнених через карантин. Переконані, що вони зможуть у цьому семестрі не лише надолужити навчання, а й вести цікаве та насичене суспільне і культурне життя!

3 нагоди Міжнародного дня відмови від паління

З огляду на поширення згубної звички до нас звернулися співпрацівники районної санепідемстанції з проханням опублікувати цей корисний матеріал.

Паління – досить поширена шкідлива звичка, така ж, як і алкоголізм. На сьогодні занепокоєння громадськості викликає проблема паління дітей і підлітків. У нашій країні з 9 мільйонів дорослих курців дві третини набули цієї звички до того, як їм виповнилося 18 років.

Доведено, що 18,7 % курців серед молоді почало захоплюватись цигарками, маючи 9-10 років, сліпо копіюючи модні зразки, а дівчатка при цьому навряд чи замислюються над тим, яку ціну їм доведеться заплатити за цю звичку в майбутньому. Ще в молодому віці через це з'являються зморшки, яких потім важко позбутись, зуби жовтіють і руйнуються, голос стає грубим і

низьким і як результат – рання старість. Кожна жінка хоче бути матір'ю, але, попри це, є такі, що забувають, яку величезну шкоду завдають своїй майбутній дитині: у жінок, які палять, набагато частіше спостерігаються токсикози під час вагітності, слабкість пологової діяльності, народження дітей з фізичними вадами, викидні (до речі, допологова смертність дітей у них на 50 % вище, ніж у тих, які не палять), а також передчасні пологи. Паління руйнує здоров'я, знижує працездатність, згубно впливає на головний мозок і центральну нервову систему, скорочує життя майбутньої дитини.

Необхідно пам'ятати і про те, яку шкоду курці завдають людям, які знаходяться поряд із ними і не палять. На самого курця припадає лише 20 % отруйних речовин, а 80 % потрапляє на навколишніх. Крім того, паління шкідливо впливає на серцево-судинну систему. У 69 % випадків розвиток і загострення виразки шлунку спричинені палінням, також із наслідками цієї звички пов'язані 88,6 % прооперованих через проривну виразку шлунку. Паління належить до факторів, що ускладнюють розвиток хронічного запалення печінки – цирозу.

За даними чехословацьких онкологів, 99,7 % померлих від раку легенів були курцями зі стажем. Рак легенів зареєстрований навіть у собак, чий власники не розлучаються із сигаретою. Також підраховано, що дружини курців помирають на 4 роки раніше середньостатистичних показників.

Усі курці мають засвоїти, що безпечних цигарок не існує, є лише шкідливі або особливо шкідливі. Вже зареєстровано більше 500 канцерогенів, один із найсильніших є і в тютюновому димі, й у повітрі промислових міст.

Вчені провели дослідження, за результатами якого відібрали однакову кількість курців і тих, хто не палить. Упродовж трьох років фіксувався стан здоров'я представників обох груп, за цей час померло 665 осіб тих, хто не палить, і 1467 курців:

- від інфаркту міокарда - 324 тих, хто не палить, і 657 курців;
- від інсульту - 49 тих, хто не палить, і 52 курці;
- від раку легенів - 16 тих, хто не палить, і 119 курців.

Ці дані мають змусити юнаків і дівчат замислитись над вказаною проблемою.

Врешті-решт, паління не життєва потреба, а лише шкідлива звичка, якої людина має і може позбутися з великою користю для себе, родини і навколишніх.

Головний державний санітарний лікар
Жовтневого району м. Запоріжжя
Віра ГУЛЯШ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦЕНТР ВИХОВНОЇ ТА КУЛЬТУРНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

7 ГРУДНЯ 18:00 БК "ЗАЗ"

"Міс ЗНУ-2010"

#1

Моміна
Катерина
юрфак

#2

Ніколаєва
Марія
біофак

#3

Коблицька
Аліна
юрфак

#4

Зеленюк
Юлія
журфак

#5

Десенко
Вікторія
матфак

#6

Рищенко
Юлія
економфак

#7

Дадішова
Сабріна
істфак

#8

Корнієнко
Ольга
ІЖУ

#9

Кощовник
Катерина
ФЛЛ

#10

Васильєва
Вікторія
ФЛК

#11

Кашуба
Альона
біофак

#12

Датнер
Альона
журфак

#13

Лонедько
Анастасія
фізвих

ОБЕРТЬ «МІС ГЛЯДАЦЬКИХ СИМПАТІЙ - 2010», взявши участь у SMS-голосуванні.

Відправте SMS з номером конкурсантки на мобільний 066 6395832

(вартість SMS згідно з вашим тарифним планом).

Голосування триває з 23.11.2009 до 06.12.2009 р. до 18.00.

За довідками звертатись у к. №1146 навч. корпусу №4 або за телефоном 289-12-02

Обласна академічна газета "Запорізький університет"
Засновник і видавець – колектив
Запорізького національного університету
Видається з 1973 року

Творчий колектив: Олександра Салтан, Таміла Тарасенко,
Катерина Гопенко, Олена Переверзева
Літературний редактор - Ірина Воронюк
Верстання – Олександр Єршов
Інтернет-версія – Олена Благодарова
Фотокореспондент – Василь Біченко
Номер підписаний до друку 25.11.09

Автори надрукованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність фактів і цитат, статистичних даних, які не підлягають відкритій публікації. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним управлінням юстиції: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія 33 №735-010-пр від 7 червня 2006 року. Виходить двічі на місяць українською мовою.

Поширюється безкоштовно.
Один друкований аркуш.
Наклад 1000 примірників.

Адреса редакції:

69063, м. Запоріжжя, вул. Залізнична, 24,
9 поверх, кабінет №2.
Телефон: 764-14-57.
e-mail: znu_gazeta@ukr.net

Надруковано

ТОВ Видавничий дім "Кераміст"
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
тел. (061) 228-10-30